

ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE İŞ GELİŞTİRME

BİLGİ KİTAPÇIĞI

9. ÇAĞRI DÖNEMİ

BAŞVURULAR NEREYE VE NASIL YAPILIR?

Kurum, 'başvuru çağrı ilanı' yayınlar ve yatırımcıları proje sunmaya davet eder. Başvurular, başvuru çağrı ilanında belirtilen tarihler arasında yatırımın uygulanacağı ilde bulunan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl Koordinatörlüğü'ne elden yapılır. Başvuru formu ve ekleri, teknik proje ve iş planı başvuru çağrı ilanında belirtilen şekilde doldurulup İl Koordinatörlüğü'ne teslim edilmelidir.

GENEL HUSUSLAR

IPARD desteklerinden faydalanabilmek için başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisi, tüzel kişi ise temsil ve ilzama yetkili kişi(ler) 18 yaşını doldurmuş olmalı ve 65 yaşından büyük olmamalıdır. Başvuru sahipleri vergi sistemine kayıtlı olmalıdır. Ayrıca başvuru sahiplerinin devlete ödenmemiş vergi ve sosyal güvenlik borçlarının bulunmaması gerekmektedir. Kamu tüzel kişilikleri ve kamu hissesi %25'den fazla olan tüzel kişilikler uygun değildir. Başvuru sahibi ayrıca;

- Başvuru aşamasında, yeni işletmeler istisna olmak üzere, belirli bir çeşitlendirme faaliyeti için ilgili ulusal standartlar ile uyumlu olmalıdır.
- Kurum tarafından yayımlanan formata uygun olarak bir iş planı sunmalıdır. Küçük yatırımlar için basitleştirilmiş bir iş planı sunulacaktır. İş planı, yatırımın gerçekleşmesinin sonucunda tarım işletmesinin ekonomik sürdürülebilirliğini kanıtlamalıdır.
- Çiftçi veya çiftlik hanehalkının üyesi ise başvuru sırasında Tarım ve Orman Bakanlığının yetkili birimi tarafından oluşturulan veri tabanları veya belge ile bu statülerini kanıtlamalıdır.
- Gerçek kişi ise "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi"ne göre kırsal alanda ikamet etme kriterini sağlamalıdır.

- Gerçek kişi ise “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi”ne göre kırsal alanda ikamet etme kriterini sağlamalıdır.
- Tüzel kişilikte olan başvuru sahipleri mikro ve küçük işletme ölçeğinde olmalıdır. (Zanaatkarlık ve Katma Değerli Ürünler sektöründe başvuru yapacak olan işletmeler yalnızca mikro ölçekli işletmelerdir.) “Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Tanımlanması ve Sınıflandırılması Hakkındaki Yönetmelik”te mikro ve küçük işletmeler aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır:
 - ✓ **Mikro işletme:** On kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri üç milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler.
 - ✓ **Küçük işletme:** Elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri yirmi beş milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler.
- Yatırımların yeri aşağıda belirtilenler istisna olmak üzere kırsal alanda olmalıdır;
 - ✓ Bitkisel üretimin çeşitlendirilmesi, bitkisel ürünlerin işlenmesi ve paketlenmesi konusunda yatırım yapan veya arıcılık ve arı ürünlerinin üretilmesi, işlenmesi ve paketlenmesi konusunda çalışan, zanaatkarlık ve katma değerli ürünler veya su ürünleri yetiştiriciliği konularında faaliyet gösteren, tarımdan başka hiçbir ekonomik faaliyeti bulunmayan gerçek kişiler olarak çiftçiler veya bunların hanehalkı üyeleri.
 - ✓ Su ürünleri yetiştiriciliği konusundaki kırsaldaki yatırımlarının bir uzantısı olarak kırsal alan dışında restoran açmak isteyenler ile zanaatkarlık ve katma değerli ürünler konusunda kırsaldaki yatırımlarının bir uzantısı olarak kırsal alan dışında satış noktaları kurmak isteyen kırsal alanlarda yaşayan gerçek kişiler.

ÖNEMLİ NOT: Dokuzuncu başvuru çağrı ilanı çerçevesinde, destek tutarı olarak belirlenecek olan limitin hesaplanmasında Avro kuru 1 Avro = 7,2475 TL olarak kullanılacaktır.

Yatırım kapsamında destek tutarının belirlenmesine esas olacak uygun harcamalar; makine-ekipman alımı, yapım işleri, hizmet alımı ve görünürlük harcamalarıdır. Başvuru sahipleri yatırımlarını, yatırımın bitiminden itibaren 5 yıl süresince çalışır vaziyette devam ettirmelidir.

Başvuru sahibi, aynı çağrı döneminde birden fazla proje başvurusunda bulunamaz. Başvuru sahipleri, ancak bir yatırımı sona erdikten -nihai ödmeden- sonra IPARD desteğine yeniden başvurabilir. Uygun harcamalar vergiden muaftır.

IPARD II Programı kapsamında, faydalanıcılarca gerçekleştirilen yatırımlar için geri ödemesiz destek (hibe) sağlanmaktadır. Destek, yatırımın sonunda verilmektedir.

ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE İŞ GELİŞTİRME YATIRIMLARI KAPSAMINDA DESTEKLENEN SEKTÖRLER NELERDİR?

Bu sektör spesifik olarak çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesinde yatırımların modernizasyonu, oluşturulması, genişletilmesi ve yeniden inşası aracılığıyla kırsal faaliyetlerin oluşturulmasını, çeşitlendirilmesini ve geliştirilmesini hedefleyecektir. Ayrıca aşağıda belirtilen konularda tarımsal ve tarım dışı faaliyetlerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır:

- **Bitkisel Üretimin Çeşitlendirilmesi, Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Paketlenmesi** süs bitkileri, tıbbi ve aromatik bitkiler, mantar ve misel, fide ve fidan, çiçek soğanını içermektedir.
- **Arıcılık ve Arı Ürünlerinin Üretilmesi, İşlenmesi ve Paketlenmesini** içermektedir.

- **Zanaatkarlık ve Katma Değerli Ürünler;** zanaatkarlık faaliyetleri ile gıda-gıda olmayan ürünlerin işlenmesi ve pazarlanmasını içermektedir.
- **Kırsal Turizm ve Rekreatif Faaliyetler;** konaklama, yeme-içme tesisleri ve rekreasyon faaliyetlerini içermektedir.
- **Su Ürünleri Yetiştiriciliği;** iç sularda üretimi ve ürün satışı yapan restoranları içermektedir.
- **Makine Parkları;** yerel tarım sektörünün ortak ihtiyaçlarına hizmet edecek yatırımları içermektedir.
- **Yenilenebilir Enerji Tesisleri;** elektrik ve ısı üretimi için yapılacak yatırımları içermektedir. Uygun yararlanıcılar diğer çiftlik faaliyetleri çeşitlendirme aktivitelerinden ve bu tedbir kapsamındaki iş geliştirme faaliyetlerinden bağımsız olarak, kendi enerji ihtiyaçları için enerji üretmek amacıyla yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapabilir.

IPARD PROGRAMI SIRALAMA KRİTERLERİ NEDEN ÖNEMLİDİR?

Her çağrı döneminde, tedbirler için başvuru çağrı ilanlarında belirtilen bütçeler kullanılır. Uygun başvuruların sıralanması, IPARD Programında yer alan sıralama kriterlerinde belirlenen puanlamaya göre gerçekleştirilir. Sıralama işlemi süresince, her tedbir için ayrılan bütçe dikkate alınır. Diğer bir ifadeyle, desteklenecek proje sayısı tedbir için ayrılan bütçe ile sınırlıdır.

Yararlanıcı, başvurunun değerlendirilmesi sırasında kendisine puan sağlamış olan IPARD sıralama kriterlerini, sözleşme dönemi boyunca devam ettirmekle yükümlüdür. Söz konusu sıralama kriterlerine göre yararlanıcının durumunda sonradan herhangi bir değişiklik olduğunda, TKDK puanı yeniden değerlendirme hakkına sahiptir. Bu değerlendirme sonucu puanın, yararlanıcıyı ilgili çağrıda TKDK tarafından desteklenecek projeler listesinin dışında bırakacak ölçüde düşmesi halinde, TKDK sözleşmeyi fesih etme hakkına sahiptir.

KRİTER	PUAN
Başvuru sahibi (gerçek kişi olması durumunda kendisi, tüzel kişiliklerde ise tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili olan kişi) başvurunun sunulduğu tarihte 40 yaşının altındaysa	15
Yatırım uygulama alanı dağlık alanda veya orman köyünde ise	10
Yatırım bir kadın girişimci tarafından gerçekleştirilmekteyse veya proje sahibi bir kadınsa	15
Başvuru sahibinin, ekonomik faaliyet alanında bir mesleki sertifikası, diploması veya 3 yıl deneyimi bulunuyorsa	15
Yatırım, kabul edilmiş bir Yerel Kalkınma Stratejisine dayanıyor ve bu strateji üzerine inşa edilmişse	10
Başvuru sahibinin IPARD kapsamında imzalanmış bir sözleşmesi yok ise	20
Başvuru sahibi gerçek kişi veya üretici örgütü veya üretici örgütünün hâkim ortak (ortaklık payının %50'den fazla) olduğu bir tüzel kişilik ise	15
TOPLAM	100

Bu tedbir kapsamında, sıralama kriterlerinden 30 puandan az alan başvurular uygun olarak değerlendirilmeyip reddedilecektir.

ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE İŞ GELİŞTİRME

Sektörler	Uygun Harcama Miktarları	Kapasite Durumu	Destek Oranı
Bitkisel Üretim Çeşitlendirilmesi, Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Paketlenmesi	5.000 - 500.000 Avro	Açık arazi büyüklüğü en fazla 4 hektar (Tıbbi Aromatik Bitki Yetiştiriciliği hariç), sera büyüklüğü ve mantar ile misel üretim alanı en fazla 2 hektar	%65 (Ağrı, Ardahan, Balıkesir, Çankırı, Diyarbakır, Erzincan, Erzurum, Hatay, Isparta, Karaman, Kars, Mersin, Muş, Tokat ve Yozgat)
Arıcılık ve Arı Ürünlerinin Üretilmesi, İşlenmesi ve Paketlenmesi		Bal ve arı ürünleri için, yatırım kapsamında ulaşılacak kovan sayısı, en az 30 - en fazla 500 kovan	
Zanaatçılık ve Katma Değerli Ürünler		Süt işleme yatırımın sonunda en fazla 10 ton/gün, Et işleme konusunda yatırımın sonunda en fazla 0,5 ton/gün (Diğer ürünler için Zanaatçılık ve Katma Değerli Ürünler Listesine bakınız.)	%55 (Afyonkarahisar, Amasya, Aksaray, Ankara, Aydın, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çorum, Denizli, Elazığ, Giresun, Kahramanmaraş, Kastamonu, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Nevşehir, Ordu, Samsun, Şanlıurfa, Sivas, Trabzon, Uşak, Van)
Kırsal Turizm ve Rekreatif Faaliyetler		İşletmenin kapasitesi en fazla 25 oda	
Su Ürünleri Yetiştiriciliği		Yatırımın kapasitesi 10-200 ton/yıl	
Makine Parkları		-	%65 Tüm illerde, başvuru sahibi bir üretici örgütü veya üretici örgütünün hâkim ortak (ortaklık payının %50'den fazla) olduğu bir tüzel kişilik ise
Yenilenebilir Enerji Tesisleri		5 MW kapasiteye kadar (mikro-kojenerasyon yatırımları için 100 kWe'ye kadar) olmalıdır.	

DETAYLI BİLGİYE NASIL ULAŞILIR?

Başvuru çağrı ilanlarımıza, desteklerimizle ilgili her türlü ayrıntılı bilgiye İl Koordinatörlüklerimizden ve Kurumumuzun internet adresinden (www.tkd.gov.tr) ulaşılabilir. Ayrıca başvuru sahipleri soru ve sorunlarıyla ilgili olarak 444 8535 numaralı TKDK Yardım Masası hattını arayabilirler.

İL KOORDİNATÖRLÜKLERİ İLETİŞİM BİLGİLERİ

İL ADI	ADRES	TELEFON
AFYONKARAHİSAR	Karaman Mahallesi Albay Reşat Çiğiltepe Caddesi No:9 Karaman İş Merkezi A Blok Kat:3 Merkez/ AFYONKARAHİSAR	0272 214 10 88
AĞRI	Abide Mahallesi Erzurum Caddesi 612 Sokak No:1 Merkez/AĞRI	0472 215 33 55
AKSARAY	Meydan Mahallesi Küçük Bölcek Caddesi No:141 Merkez/AKSARAY	0382 222 00 80-81
AMASYA	Şehirüstü Mahallesi Torumtay Sokak Şeref Yüce İş Merkezi No:5 Merkez/AMASYA	0358 212 59 44
ANKARA	Hilal Mahallesi Rabindranath Tagore Caddesi (4.Cadde) No:66 Yıldız Çankaya/ANKARA	0312 438 35 00
ARDAHAN	Karagöl Mahallesi Kongre Caddesi No:76 Merkez/ARDAHAN	0478 211 35 02
AYDIN	Ata Mahallesi Astim OSB No:98 Efeler/AYDIN	0256 231 09 71-81
BALIKESİR	Paşaalanı Mahallesi Dereboyu Caddesi No: 2/2 Karesi/BALIKESİR	0266 245 58 61
BURDUR	Konak Mahallesi Güzelleştirme Caddesi No:14 Merkez/BURDUR	0248 232 69 99
BURSA	Barış Mahallesi İzmir Yolu Caddesi No:158 Nilüfer/BURSA	0224 243 85 35
ÇANAKKALE	Barbaros Mahallesi Şehit Gürol Caddesi No:93/C Merkez/ÇANAKKALE	0286 215 00 36-46
ÇANKIRI	Cumhuriyet Mahallesi Tevfik Fikret Caddesi No:3/1 Merkez/ÇANKIRI	0376 212 18 03-04
ÇORUM	Ulukavak Mahallesi Selçuk 1.Caddesi PTT Başmüdürlüğü Binası No:10 Merkez/ÇORUM	0364 223 00 27
DENİZLİ	15 Mayıs Mahallesi Gazi Kemal Bulvarı No:155 Pamukkale/DENİZLİ	0258 261 79 79
DIYARBAKIR	Şanlıurfa Yolu 1.Km. Gündoğan Plaza Kat:3 No:13 Kayapınar/DIYARBAKIR	0412 252 12 89
ELAZIĞ	Ataşehir Mahallesi Malatya Caddesi No:177 Merkez/ELAZIĞ	0424 248 07 69-70
ERZİNCAN	Gülabbey Mahallesi 13 Şubat Caddesi No:23 Merkez/ERZİNCAN	0446 223 44 23
ERZURUM	Şükrüpaşa Mahallesi T.M.O. Lojmanları Sokak No:1 Yakutiye/ERZURUM	0442 235 15 83-84
GİRESUN	Kale Mahallesi Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No:16 Merkez/GİRESUN	0454 254 00 70
HATAY	Haraparası Mahallesi Hacılar Caddesi Bayır İşhanı A Blok No: 43/A Antakya/HATAY	0326 225 12 23
ISPARTA	Eğirdir Yolu Üzeri İl Özel İdaresi Yerleşkesi/ISPARTA	0246 224 38 00
KAHRAMANMARAŞ	Egemenlik Mahallesi Hoca Ahmet Yesevi Bulvarı No: 4 Dulkadiroğlu/KAHRAMANMARAŞ	0344 235 12 60
KARAMAN	Yunusent Mahallesi Alparslan Türkeş Bulvarı No:2 Merkez/KARAMAN	0338 217 20 00
KARS	Yenişehir Mahallesi Ali Gaffar Okkan Bulvarı No:76-4 Merkez/KARS	0474 214 04 51
KASTAMONU	Topçuoğlu Mahallesi Vali Enis Paşa Caddesi No:19 Kat:4 Merkez/KASTAMONU	0366 212 01 09
KONYA	Musalla Bağları Mahallesi Kule Cad. No:2 Kule Plaza İş Merkezi Kat:7 No:6 Selçuklu/KONYA	0332 233 92 93
KÜTAHYA	Vefa Mahallesi 2. Sardunya Sok. No:1-1A-1B-1C Merkez/ KÜTAHYA	0274 225 02 00
MALATYA	Cevherizade Mah. Milli Egemenlik (Emeksiz) Cad. No:57 Battalgazi/ MALATYA	0422 323 38 01-02
MANİSA	Aynalı Mahallesi Mimar Sinan Caddesi No:51 Yunusemre/MANİSA	0236 250 45 45
MARDİN	Yenişehir Mahallesi Vali Ozan Bulvarı No:95 Artuklu/MARDİN	0482 212 47 12
MERSİN	Bahçelievler Mahallesi H.Okan Merzeci Bulvarı No:507/A Yenişehir/MERSİN	0324 326 27 27
MUŞ	Kültür Mahallesi Hürriyet Cad. Merkez Camii Arkası 182. Sokak No:7 Merkez/MUŞ	0436 212 10 70-71
NEVŞEHİR	Kapucubaşı Mahallesi Atatürk Bulvarı No:105/1 Merkez/NEVŞEHİR	0384 212 50 00
ORDU	Akyazı Mahallesi 793 Sok. No:18 Altınordu/ORDU	0452 212 13 48
SAMSUN	Güzelyalı Mahallesi 3004 Sokak No:7 Atakum/ SAMSUN	0362 439 30 76-77
SİVAS	Mevlana Mahallesi Yahya Yerlikaya Sokak No:17 Merkez/ SİVAS	0346 222 04 27
ŞANLIURFA	Paşabağı Mahallesi Adalet Caddesi No:9 Haliliye/ ŞANLIURFA	0414 314 15 39
TOKAT	Yeşilirmak Mahallesi Çeçenistan Caddesi No:7 Cangözel İş Merkezi Merkez/TOKAT	0356 213 06 32
TRABZON	Kağüstü Mahallesi Devlet Karayolu Caddesi Köleoğlu İş Merkezi No:53 Kat:1 Yomra/TRABZON	0462 225 03 85
UŞAK	Durak Mahallesi Gülseven Sokak No:6Merkez/UŞAK	0276 224 55 53
VAN	Bahçivan Mahallesi Kazım Karabekir Caddesi Turşak Apt. No:66/A İpekyolu/VAN	0432 210 23 33
YOZGAT	Erdoğan Akdağ Mah. Karayolları Cad. Kentpark Karşısı No:16 Merkez/YOZGAT	0354 217 28 35

TKDK

Turan Güneş Bulvarı No: 68 Çankaya, Ankara
444 8 535
www.tkd.gov.tr

Tüm hakları Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna aittir. İzinsiz çoğaltılamaz. Parayla satılama Avrupa Komisyonu bu yayın içeriğinden sorumlu değildir.

Bu kitapçıkta yer alan bilgilerin güncel haline www.tkd.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz. Ayrıntılı bilgi için; İl Koordinatörlüklerimiz ile yüz yüze görüşebilir, 444 85 35 No.lu Yardım Masası Telefon Hattı'nı arayabilirsiniz.

